

Retouradres Postbus 511, 2003PB Haarlem

Nationale Ombudsman
Bureau Nationale ombudsman
T.a.v. M. Blaakman
Postbus 93122
2509 AC Den Haag

Datum 1 november 2017
Ons kenmerk 2017/495839
Contactpersoon J. van der Lee
Doorkiesnummer 0235113547
E-mail jvdlee@haarlem.nl
Onderwerp reactie op Woonwagen zoekt standplaats

Geachte meneer Blaakman,

Medio mei heeft u het rapport 'Woonwagen zoekt standplaats' gepubliceerd. Wij hebben kennisgenomen van dit rapport en willen via deze brief voldoen aan uw verzoek om vanuit Haarlems perspectief op uw onderzoek in te gaan. Dat doen we aan de hand van uw aanbevelingen. Voordat we op de aanbevelingen ingaan wordt kort toegelicht hoe Haarlem beleidsmatig met woonwagenlocaties is omgegaan.

Standplaatsen in Haarlem

Met de intrekking van de Woonwagenwet per 1 maart 1999 is een einde gemaakt aan een periode waarin woonwagenbewoners in Nederland een aparte groep voor beleid vormden (normalisatie). Tegelijkertijd is de formele rol die wij voor Haarlem weggelegd zien niet wezenlijk veranderd. Haarlem is verantwoordelijk voor het opstellen van plaatselijk beleid op het gebied van huisvesting (woonruimteverdeling), ruimtelijke ordening en veiligheid, ook waar dit standplaatsen en woonwagens betreft. Het college heeft in februari 2004 de Nota Woonwagenbeleid 2004 – 2008 vastgesteld waarin het normalisatieproces van het gemeentelijk woonwagenbeleid als uitgangspunt is opgenomen (b&w, februari 2004, nr. SO/WON/2004/64).

Omdat de gemeente het verhuren van woonruimte en standplaatsen niet tot haar kerntaak beschouwt zijn de meeste standplaatsen, als onderdeel van zojuist het genoemde besluit, overgedragen naar de woningbouwcorporaties Ymere, Pré Wonen en Elan Wonen, die voor de verhuur en het beheer van de standplaatsen Woonwagenstandplaatsen Kennemerland BV hebben opgericht. Met de overdracht is de uitvoering van het beleid rondom woonwagens en standplaatsen grotendeels in handen van de corporaties gesteld. De goede samenwerking tussen gemeente en corporaties in brede zin verloopt via ambtelijke- en bestuurlijke- overleggen, waarin ook aspecten worden besproken die de woonwagenlocaties betreffen.

2017/495839

2

Voor Haarlem is de normalisering van het woonwagenebeleid uiteindelijk in 2008 afgerond. Sindsdien beschikken we niet meer over specifiek woonwagenebeleid. Uiteraard is wel ruimte voor casuïstiek. Zo is op één van de locaties brandveiligheid een aandachtspunt; samen met brandweer, verhuurder en bewoners wordt nu nagegaan hoe de situatie ter plekke veiliger gemaakt kan worden.

Overzicht locaties/standplaatsen

In Haarlem worden alleen standplaatsen verhuurd. De woonwagen is in alle gevallen eigendom van de bewoner. Binnen Haarlem bevinden zich 11 woonwagenlocaties met in totaal 97 standplaatsen. Bij de eerder genoemde overdracht is het grootste deel van de woonwagenstandplaatsen overgedragen aan de corporaties. De gemeente heeft op dat moment wel een aantal locaties - die in het verleden vanwege hun ligging nabij geplande locatieontwikkelingen - als 'strategisch' zijn aangemerkt in eigendom gehouden. Dat leidt tot het volgende overzicht:

Locatie	Aantal standplaatsen	Verhuur en beheer door:
1. Amelandstraat	5	Woonwagenstandplaatsen Kennemerland BV
2. Basilicumstraat	9	Woonwagenstandplaatsen Kennemerland BV
3. Bernadottelaan	8	Woonwagenstandplaatsen Kennemerland BV
4. Diakenhuisweg	16	Woonwagenstandplaatsen Kennemerland BV
5. J. Bauererf	10	Woonwagenstandplaatsen Kennemerland BV
6. L. Pasteurstraat	6	Woonwagenstandplaatsen Kennemerland BV
7. Oorkondelaan	12	Gemeente
8. P.C. Boutensstraat	7	Gemeente
9. Van der Aartweg	1	Gemeente
Van der Aartweg	10	Woonwagenstandplaatsen Kennemerland BV
10. Waarderveldweg	7	Gemeente
11. Zuidererf	6	Woonwagenstandplaatsen Kennemerland BV
totaal	97	

Reactie op uw aanbevelingen

U bent uw onderzoek gestart naar aanleiding van noodkreten van woonwagenebewoners over o.a. standplaatsenbeleid in gemeenten. U heeft gekozen voor een kwalitatief onderzoek en heeft daarvoor met meerdere partijen en gemeenten gesproken. Haarlem is hierin niet betrokken. De aanbevelingen uit uw onderzoek zijn daarom generiek en niet specifiek gericht op Haarlem. In onderstaande reactie lichten wij aan de hand van uw aanbevelingen toe welke keuzes zijn gemaakt. Om de keuzen in een context te plaatsen is eerst de lokale woningmarkt kort beschreven.

Haarlem kent een hoge druk op de woningmarkt.

De vraag naar woningen in Haarlem is hoog. Door de populariteit van Haarlem is het niet eenvoudig om een betaalbare woning te vinden. Er is een aanzienlijk tekort aan woningen om in de vraag te voorzien. Haarlem behoort tot de gemeenten met de sterkste stijging in de huizenprijzen. De betaalbaarheid en de beschikbaarheid van vooral sociale huurwoningen staat ook sterk onder druk. De wachttijd voor een sociale huurwoning bedraagt in Haarlem inmiddels 7,2 jaar.

Haarlem heeft in haar beleid vastgelegd dat ieder Haarlemmer binnen een redelijke termijn een woning moet kunnen vinden. Daarom zetten we met de huidige Woonvisie in op doorbouwen. Ons doel is om tot en met 2025 tenminste 1.900 sociale huurwoningen toe te voegen. Ook voor de andere segmenten zijn extra woningen nodig. Het hele woningbouwprogramma omvat 7.500 woningen voor de genoemde periode. Het is niet eenvoudig om onze ambitie tot uitvoering te brengen. Haarlem is namelijk omgeven door o.a. een ecologische hoofdstructuur en de Stelling van Amsterdam en is – vanwege deze in planologisch beperkingen - aangewezen op inbreidingslocaties. Vanuit schaarste overwegingen zal de raad keuzen moeten maken welke functies en groepen voorrang zullen krijgen op de woningmarkt.

Sinds de afronding van het normalisatieproces richten we ons in principe op instandhouding van het bestaande areaal¹ (kernvoorraad) van standplaatsen. Dit is enerzijds ingegeven door de grote druk op de woningmarkt, in het bijzonder ook in relatie tot de wachttijden voor een sociale huurwoning. Anderzijds is in de periode 2004 tot en met 2009 een aantal woonwagenlocaties verplaatst en heeft op basis van een toenmalige behoefteraming een beperkte uitbreiding van het aantal standplaatsen plaatsgevonden. Het aantal standplaatsen is in die periode toegenomen van 83 naar 97.

Benoem in het college van burgemeester en wethouders een portefeuillehouder voor woonwagenbewoners en hun mensenrechten.

De gemeente heeft een belangrijke taak op het gebied van huisvesting, ruimtelijke ordening en veiligheid, ook voor zover dit standplaatsen en woonwagens betreft. Gezien de breedte van dit palet is onvermijdelijk dat portefeuille overstijgende thema's spelen. Voor wat betreft de volkshuisvestelijke aspecten waar onder de toewijzing van standplaatsen (in relatie tot het mensenrechtenkader) is de portefeuillehouder Wonen de eerst aangewezen bestuurlijk verantwoordelijke. Daar waar raakvlakken bestaan met andere portefeuilles (Ruimtelijke ontwikkeling, Veiligheid) is onze ervaring dat binnen het college adequaat beslissingen genomen kunnen worden.

Ga in gesprek met de gemeenteraad over het standplaatsenbeleid en eventuele voornemens om het standplaatsenbeleid aan te passen.

In de prestatieafspraken met de corporaties hebben wij dit jaar aandacht besteed aan woonwagenstandplaatsen en met de corporaties afgesproken om komend jaar specifiek over de Haarlemse woonwagenlocaties te spreken. Daarbij zullen alle relevante aspecten met betrekking tot de locaties worden behandeld. De uitkomsten zullen gedeeld worden met de gemeenteraad.

Maak standplaatsenbeleid in overeenstemming met het mensenrechtenkader voor de culturele identiteit van woonwagenbewoners en leg de standplaatsenbehoefte onder woonwagenbewoners in uw gemeente vast in de Woonvisie.

¹ Uitzondering hierop in de locatie Waarderveldweg dat zich binnen de invloedssfeer van het bedrijventerrein Waarderpolder bevindt. Deze locatie zal via natuurlijk verloop worden opgeheven. De standplaatsen zijn via toename elders gecompenseerd.

2017/495839

4

Wij hebben in de huidige woonvisie aandacht besteed aan diverse doelgroepen zoals jongeren, ouderen, gezinnen, studenten, maar niet aan woonwagenebewoners. In de lijn van het normalisatie proces worden deze niet als aparte doelgroep voor beleid gezien.

Haarlem hanteert geen aparte wachtlijst voor standplaatsen. Vrijkomende standplaatsen worden aangeboden via Woonservice (aanbodmodel). Iedere ingeschreven 'woningzoekende' kan reageren op het vrijkomende standplaatsen (en woningen). De criteria voor toewijzing zijn opgenomen in de regionale Huisvestingsverordening Zuid Kennemerland/IJmond 2017.

Uitgangspunt is dat huisvestingsvergunningen voor nieuwe of vrijkomende standplaatsen in de gemeente Haarlem met voorrang verleend worden aan:

1. de bewoners van het voormalige woonwagencentrum Waarderveld;
2. kandidaten, die al wonen op het woonwagencentrum, waar de toe te wijzen standplaats op -of aansluitend aan- is gelegen;
3. kandidaten, die wonen op één van de andere woonwagencentra in de regio Zuid-Kennemerland.

Levert bovenstaande volgorde geen kandidaten dan komt de standplaats beschikbaar voor andere woningzoekenden, bijvoorbeeld terugkeerders. Door deze regeling wordt bijgedragen aan de bescherming van de culturele identiteit van woonwagenebewoners.

Inventariseer de behoefte aan standplaatsen, toewijzingscriteria, constructies voor huur of koop en woonvorm onder woonwagenebewoners in uw gemeente.

Haarlem beschikt zoals hierboven aangegeven niet over een wachtlijst. Op basis van gegevens van Woonservice hebben wij een indicatie van de behoefte aan standplaatsen in Haarlem. Uit gegevens van Woonservice blijkt dat de afgelopen jaren (vanaf 2015) 4 vrijkomende standplaatsen te huur zijn aangeboden. Het gemiddeld aantal reacties hierop bedroeg 146. Daartegenover staat dat het aantal reacties op een vrijkomende sociale huurwoning in 2016, afhankelijk van woningtype en locatie, gemiddeld het dubbele of meer was. Hoewel deze niet met elkaar vergeleken kunnen worden lijkt de wachttijd om in aanmerking te komen voor een standplaats daarmee te overzien (zie onderstaande overzicht).

Locatie standplaats	Gepubliceerd op	Kandidaat ingeschreven vanaf:	Aantal reacties
Joseph Bauererf	23-11-2015	28-11-2011	112
Diakenhuisweg	4-5-2015	23-1-2015	242
Diakenhuisweg	25-4-2017	23-3-2017	122
Bernadottelaan	25-4-2017	30-4-2017	108

bron: Woonservice

Tot slot

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties organiseert een aantal sessies om stil te staan bij de eerdere uitspraken van het College voor de Rechten van de Mens en uw rapport. Het doel hiervan is om in gezamenlijkheid tot een visie en handvatten te komen voor een gepast standplaatsenbeleid en uiteindelijk inzicht

2017/495839

5

in de behoefte. Vanuit Haarlem wordt deelgenomen aan een aantal van deze gesprekken. Dat proces loopt nog.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Mocht u vragen hebben naar aanleiding van deze brief dan kunt u contact opnemen met de heer Joeri van der Lee via 06 4621 5091.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

de burgemeester,

J. Scholten

drs. J. Wienen